

"Nowa Reforma" wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych

Prenumerata wynosi:

rocznie:	16 zł. w. a.	8 zł. w. a.	4 zł. w. a.	1 zł. 35 ct.
Na miesiąc:	20 "	10 "	5 "	1 " 70 "
W Półrocznik:	24 "	12 "	6 "	2 " 35 "

W miejscach, z przesyłką pocztową: 16 zł. w. a. 8 zł. w. a. 4 zł. w. a. 1 zł. 35 ct.

Na prowincyjnie, z przesyłką pocztową: 20 zł. w. a. 10 zł. w. a. 5 zł. w. a. 1 zł. 70 ct.

W Państwie Niemieckim: 24 zł. w. a. 12 zł. w. a. 6 zł. w. a. 2 zł. 35 ct.

Do Włoch, Francji, Anglii, Belgii, Szwajcarii, Turcji i innych krajów: 28 zł. w. a. 14 zł. w. a. 7 zł. w. a. 2 zł. 35 ct.

Pojedynczy numer kosztuje 8 ct., z przesyłką pocztową 10 ct.: — we Lwowie w Biurze Dzienników A. Olszewskiego ul. Kilińskiego 2 i Płoni, ul. Karola Ludwika 8, za uchybą po 8 ct.

Prenumeratę przyjmuje się tylko za cały miesiąc.

Listy pieniężne i przekazy pieniężne na prenumeratę i ogłoszenia (inzeraty) uprawia się nadawczo franco do Administracji "Nowej Reformy" w Krakowie. — Listy reklamacyjne nieopłacone towane nie podlegają opłacie pocztowej. — Listy niefrankowane nie przyjmują się.

Rękopisów nadsyłanych Redakcyi nie zwraca.

Adres Redakcyi i Administracji: Ulica św. Jana Nr. 13.

Telefon Nr. 41.

NOWA REFORMA

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscowa: Administracja "Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscowa:** Administracja "Nowej Reformy". — Magazyniści F. A. Grigara i Główna trafik w Krakowie. — Agencja J. Hopesa i A. Salomonowej. Plac Maryacki, 2. — Handel St. Karlińskiego w Sukiennicach. — Handel Jana Ekiara, ul. Karmieleka, 18.

Zamiejscowa prenumerata i ogłoszenia przyjmują Biura dzienników: **We Lwowie** Ludwik Plohn, ul. Karola Ludwika 11. — **W Tarnowie** Józef Pisz. — **W Przemyśle** Heszela. — **W Jarosławiu** Krzyżanowski. — **W Wiedniu** pp. Hasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurt nad Menem, Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — A. Opelt, R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — Hermann Goldschmidt, M. Dukas, H. Schalek, J. Danneberg. — **W Paryżu** Société Mutuelle de Publication A. Lorette, directeur, Rue Caumartin, 61.

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje Administracja za opłatą od miejsca wiersza drobnym piśmem (petit), za pierwszy raz 10 ct., za każdy następny raz po 5 cent. — **Nadawstwo** po 30 centów od wiersza za każdy raz. — **Nekrologia** po 15 ct. od wiersza. — **Głosy publiczne** po 50 ct. od wiersza. — **Załączniki do "Nowej Reformy"** (prospekta, cyrkularne, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 1 złr. od 100 egzemplarzy dla zamiejscowych, a 50 ct. od 100 egzemplarzy dla miejscowych prenumerat. Należyte uprzedzić się naprzód nadesłać przekazem pocztowym

Kraków, 12 sierpnia.

Uroczystości na dworze rosyjskim na cześć cesarza Wilhelma i jego małżonki postępowały jedna za drugą według z góry ułożonego programu; ale serdeczność, jakiej goście niemieccy doznawali ze strony społeczeństwa rosyjskiego, nie była weale z góry zamierzona. Przypisać ją należy głównie wrażeniu, jakie zrobił w Rosji uniżony toast cesarza Wilhelma. Toast ten uważał można za ważny krok do pozyskania sympatyj i przychylności cara. Znamienne są słowa tego toastu, zawierające uroczyste przyrzeczenie, że cesarz Wilhelm stanie po stronie cara, jeżeli tylko car potrzebować będzie jego pomocy do pokonania jakiegokolwiek wroga, wrogiem pokoju. Trudno przypuścić, ażeby dyplomacya rosyjska nie miała korzystać z tej oferty cesarza niemieckiego. Rosya nie potrzebuje tu sama kępować się jakimś ścisłym określeniem zobowiązań, a może wyzyskać w drodze dyplomatycznej korzyści swej obecnej postawy. Wszak w stosunku z Francją zachowała zupełną niezależność, a jednak z przyjaźni francuskiej znaczne wyciągnęła korzyści. Będzie więc zapewne prowadziła nadal dwulicową politykę, korzystając tylko z historycznej wadli, istniejącej pomiędzy Francją a Niemcami. Mając zapewne poparcie obu tych państw i będąc w porozumieniu z Austro-Węgrami odnośnie do spraw wschodnich, może Rosya do pewnego stopnia dyktować prawa Europie, a zarazem zabezpieczyć się przeciwko rywalizacji Anglii.

Wizyta Wilhelma II. w Rosji, która pierwotnie miała charakter jedynie etykietały, nabiera przez to znaczenia politycznego, i świat polityczny z wielkim zaniepokojeniem wygląda wiadomości o treści rokowań, toczących się obecnie na konferencyach kierownika rosyjskiej polityki zagranicznej, hr. Murawiewa, z ks. Hohenzolernem, Bülowem i ks. Radolinem. Oczywiście rokowania te są poufne i nikt nie zna jeszcze obecnie dokładnie ich treści, a według pogłoszek, krążących w kręgach dyplomatycznych, dotyczą one w pierwszym rzędzie załatwienia kwestyi grecko-tureckiej i ewentualnych zawikłań na wschodzie, a następnie kwestyi wytworzenia czegoś w rodzaju ligi pokoju z kontynentalnych państw Europy, celem paraliżowania polityki angielskiej. W poskromieniu Anglii interesowane są zarówno Niemcy, jak Rosya, i to stanowi główny punkt styżny, na podstawie którego mogłoby się dokonać tak pożądanego dla cesarza Wilhelma porozumienie rosyjsko-niemieckie. Prasa berlińska, która bierze swe życzenia za fakty dokonane, mówi już o tem porozumieniu, jako o ostatnim wypadku na polu stosunków międzynarodowych. Nie należy jednak zapominać, że Rosya musi być ostrożną i powściągliwą w swych układach z Niemcami, aby nie narazić sobie Francji, ponieważ wszystkie korzyści obecnej międzynarodowej postawy Rosji wynikły dla niej z porozumienia z Francją; musi więc Rosya z Francją się liczyć i na przemyśle z Francją swój program na przyszłość budować. W przeciwnym razie mogłaby Francya ze swej strony zbliżyć się do Anglii i mieć porozumienie z Anglią w odwzajemienie, podobnie jak Rosya może mieć w odwzajemienie porozumienie z Niemcami.

Jak widzimy, sytuacya międzynarodowa coraz bardziej się komplikuje, i jeżeli pomimo tego pokój zdaje się być na czas dłuższy zapewniony,

to jedynie dla tego, że mocarstwa i całe obozy mocarstw wzajemnie boją się jeden drugiego, i nikt nie chciałby na siebie wziąć odpowiedzialności za wywołanie wojny.

Ks. Ferdynand bułgarski skompromitował się srodze i nie prędko wydobędzie się z matni, którą własną nastawił ręką. Są mianowicie dwie sprawy, które nekają go bardzo i trwał dażą mu na przyszłość naukę. Najpierw za przedwczesne porywy ku królewskiej koronie ukarano go, jak studenta: aby się mu nie zdawało, że równym być może w randze innym koronowanym głowom, choćby np. swojemu sąsiadowi Aleksandrowi, lub nawet jego ojcu, spensyjonowanemu królowi Serbii, — kazano mu pojechać do Konstantynopola i ucałowanie ręki sułtana przeprosić go za grzeszne myśli. Książę Ferdynand Koburg poddał się wyrokowi bez szemrania, bo nie miał wyboru. Najwidoczniej Rosya kazała mu powiedzieć: „wasć, jak piórko, stąd wyleć się”. — i to poskutkowało.

Ale teraz, po powrocie z Konstantynopola, gdzie niesłychanie chłodnego doznał przyjęcia, czekając ks. Ferdynanda następcą drugiej, przez niego uknutej intrygi. Wiadomo, że w sprawie zamordowania Anny Szimon przez Boiczewa, dwór sofijski bardzo dwuznaczna i podejrzana odegrał rolę. Sądy bułgarskie chciały zamazać całą tę sprawę i tylko pod wielką presją dyplomatycznych sier Austro-Węgier wytoczono proces mordercom. Ostatecznie musiano ich zasądzić i musiano odsłonić niezaszczytne wcale karty z tajemnic dworskich, — co do bezsilnej wściekłości pobudziło samego księcia i jego dwór. Długo tłumili w sobie złość p. Stoilowa, prezydenta obecnego gabinetu bułgarskiego, aż znalazł upust w rozmowie z korespondentem berlińskim *Lokalanzeigera*, przed którym wyznał się za swoje antypaty do Austro-Węgier, wyrażając się w sposób obraźliwy dla ich rządu i swych dyplomatycznych.

P. Stoilow nie liczył się przytem z jednym, dokonanym faktem: że zbliżeniem się Austro-Węgier do Rosji. Sytuacya zmieniła się zasadniczo od konwersyi nalekiego Borysa i wizyty jego ojca w Petersburgu. Wówczas Rosya wygrała Bułgaryę przeciw Austrii; dzisiaj partnerzy ci porzucili się we wszystkich ważniejszych kwestiach polityki zagranicznej i na księcia Ferdynanda patrzą, jak na manekina, który o tyle jest sobą, o ile nie okazuje własnej woli. Względem osobistości ks. Ferdynanda usunięto w tych kombinacjach na plan ostatni, aby nie brudziła w dobrem porozumieniu obu mocarstw.

P. Stoilow złożył dowód braku zrozumienia chwili, gdy właśnie teraz zaczął „wierzgać przeciw ościennemu”, a jego pan i władca nie okazał się pomyślnym nad swego ministra, gdy właśnie teraz zaprzagnął korony królewskiej. Książę został już ukarany, a teraz przyszła kolej na jego ministra.

Z Wiednia i Pestu donoszą równocześnie, że reprezentant Austro-Węgier w Sofii zażądał w kategorięczny sposób od rządu bułgarskiego z pełnej satysfakcyi za obraźliwe słowa Stoilowa, wyrzuczone do korespondenta berlińskiego *Lokalanzeigera*, i to w czasie jak najkrótszym; gdyby tego nie uczyniono, to musiałby reprezentant Austro-Węgier zażądać od dworu sofijskiego zwrotu swych listów uwierzytelniających, a wtedy zerwanoby wszelkie

stosunki dyplomatyczne między Bułgaryą i Austro-Węgrami.

Zadanie to w formie bardzo stanowczej zgłosił w Sofii austro-węgierski urząd spraw zagranicznych. Rząd bułgarski ma odwołać obraźliwe słowa Stoilowa i wyrazić „ubolewanie” z powodu ich wygłoszenia. Stoilow zaraz po powrocie księcia ma sprawę tę załatwić. *Pester Lloyd* daje przy tej sposobności Bułgaryi budujące nauki. „Rząd — pisze półurzędowy organ węgierski — który chce z Europą pozostać w stosunkach, musi przyswoić sobie przynajmniej formy europejskiego pojęcia; jeżeli ich nie zna, lub znać nie chce i sądzi, że w najgorszym razie spotka go los gracza, który zgrawszy się w wyższym towarzystwie, zawołał: „wyrzucicie mnie za drzwi, bo ja jestem tylko czeladnikiem krawieckim”, to będzie on traktowany tylko jako czeladnik krawiecki”. *Pester Lloyd* nalega, aby rządowi bułgarskiemu w tej sprawie postawiono ultimatum.

Złośliwe, lecz niemniej trafne porównanie *Pester Lloyd* określa drastycznie położenie ks. Ferdynanda. Lekceważony przez dwór petersburski, oddawna przyjmowany weale na dworze austriackim, utracił on może powagę wobec własnych poddanych, którzy nie mogą chyba, wcześniej lub później, nie poznać się na moralnej wartości swego... „władcy”.

Korespondencya „Nowej Reformy”.

Cylea, 9 sierpnia.

(Uroczystości poświęcenia „Domu Narodowego”)

(RK.) Cylea leży w okolicy tak romantycznej, że słusznie nosi miano perły południowej Styryi. Przez miasto płynie rzeka Sawnica, od południa wznoszą się ku górze olbrzymie alpejskie, miasto jest czyste i wesołe, sądząc z napisów na szczytach, wydaje się czysto słowiańskim, bo Niemcy stanowią tylko napływową ludność urzędniczą, która tutaj przed 30 laty przybyła i zakładając różne „verajny” potrafiła słowiańskich mieszczan w swoje koło wciągnąć i tak obalamować, że mieszczałom dziś się zdaje, że ich przodkowie ród swój wywodzą wprost z Teutoburskiego Lasu.

Jak dziś rzeczy stoją, nie ulega wątpliwości, że w latach dziesięciu Słowienicy zupełnie wezmą nad Niemcami przewagę, że i w radzie miejskiej zdobędą większość i burmistrzem miasta będzie Słowieniec. Cylea pójdzie tą samą drogą, co Lublana!

Zdają się to przeczuwać Niemcy sami, widzą, że dni ich panowania policzone, stąd się też tłumaczy ich zawziętość i fura przeciw każdemu objawowi życia Słowienców. Większość niemiecka stoi na tak kruchej podstawie, że już kilku profesorów gimnazjum słowiańskiego może przy wyborach do rady miejskiej zaważyć. Okolice miasta zamieszkuje wyłącznie lud słowiański, którego świadomości narodowa z każdym rokiem staje się większa, a ponieważ i tutaj istnieje ciągły przyływ ludności wiejskiej do miasta, a Niemcy nie mogą się spodziewać pomocy „Aus dem Reiche”, przeto żywioł słowiański w mieście się wzmacnia.

Cylea panuje nad całą południową Styryą, jest centrum handlowe ludności półmilionowej; kto Cyleę posiędzie, zapanuje nad całym południem Styryi. Wiedzą o tem Słowienicy i Niemcy, dlatego walka tak zacięta.

Uroczystości poświęcenia „Domu Narodowego” i jej świątyni przebieg ma dla Słowienicy cylejskich znaczenie bardzo wielkie. Słowienicy, pojmując doskonale doniosłość faktu, wyczęli wszystkie siły, aby jej nadać świętości, pomagali im w tem Chorwaci, którzy umyślnie aż z Zagrzebia przybyli i przysłali swą najlepszą orkiestrę, oraz Czesi, przyjeżdżający w liczbie osób kilkudziesięciu, przeważnie Sokołów. Również byli i Belgrad reprezentowany przez deputację członków towarzystwa gimnastycznego „*Dużana Silnoga*”, istnych olbrzymów, w malowniczych strojach staroserbich, przed którymi Niemcy tutejsi ogromny mieli respekt. Uroczystości sama rozpoczęła się już w sobotę. W niedzielę rano przybyło gros gości zamiejscowych. Na dworcu przyjmowała ich muzyka hymnem słowiańskim: „*Naprej zastava Slave*” i chorwackim: „*Lepa moja domovina*”. Jadąc z dworca do miasta, jechaliśmy szpalerem wojska z nasadzonemi bagnietami. Za wojskiem stali Niemcy i wykrzykiwali: „*Heilo! Tod den windischen Hunden! Hoch Wilhelm!*” itd., ale okrzyki te przylguszało słowiańskie, „*Zivili!*”. Na polu za miastem o godzinie 10 odbyło się nabożeństwo, które odprawił tamtejszy opat klasztoru, przy czym poświęcono sztandar sokolski, do którego Serbowie przybili wstęgę.

Po południu był dalszy ciąg uroczystości w „Domu Narodnym”, przystrojonym nader gustownie. Budynek sam przedstawia się nader korzystnie i jest dziełem architektki czeskiej. Fasadę ma w stylu renesansowym; doskonale jest urządzenie wewnątrz, odpowiadające wszystkim potrzebom, piękna sala przeznaczona dla przedstawień teatralnych.

Na uroczystości zjechało towarzystwo dramatyczne z Lublany, gdzie Słowienicy mają stały teatr, i dało Vrehlickiego „*Dyogenesa w beczce*”. O artystach słowiańskich można powiedzieć, że równych im nie posiadają ani Chorwaci, ani Serbowie; widąc u nich wpływ szkoły włoskiej, obecnie najmodniejszej. W przedstawieniu wzięły udział najwybitniejsze siły komedii słowiańskiej: panna Slaviana, pp. Leoszin i Werosze. Po przedstawieniu odbyły się popisy słowiańskich towarzystw śpiewackich, przemowy patriotyczne, potem była zabawa, która się przeciągnęła do godz. 3 w noc.

Przez cały ten czas stali Niemcy przed „*Domem Narodnym*”, wyjąc i świszcząc, ale kordon wojska tak ich daleko odpędził, że ich wycia nie było słychać, ani też kamienie do okien budynku nie dolatywały. Policja uwięziła 30 Niemców; każdemu Sokołowi, idącemu do domu, towarzyszył patrol z żołnierzem. Z uroczystości są Słowienicy bardzo zadowoleni; tutejsi Słowienicy utrzymywali, że tak świetnej uroczystości Cylea jeszcze nigdy nie widziała.

lub dochodu, więc do własności gruntowej, domów, przedsiębiorstw przemysłowych, plac, rent i t. p. Nigdy jednak przy opodatkowaniu nie pytano, ile ten lub ów kontrubent ma ogółem dochodu. — Powstawały stąd często następstwa zasadniczej niesprawiedliwości, krzywdy jednych, niesłusznego przywileju drugich. Kto n. p. przy wielkiej posiadłości ziemskiej prowadził drobny jakiś przemysł, podlegał podatkowi zarobkowodochodowemu, jako mały przemysłowiec. Albo n. p., gdy dwóch ludzi posiadało równej wartości domy, obaj płacić musieli jednakowy podatek, bez względu na to, że realność jednego była zadłużona, druga wolna od długów. Nie wchodziły również w rachubę stosunki rodzinne opodatkowanego i inne ciężary, z utrzymywaniem większego lub mniejszego domu połączone. Wszelko to stara się dopiero raz pierwszy uwzględnić podatek osobisto-dochodowy. Tu nie o to chodzi, ile podatku ma ktoś płacić od gruntu, domu, przemysłu, lub innego źródła zarobkowego, lecz od wszystkich dochodów, jakie skądkolwiek pobiera w całości. Nie obojętne są przytem wydatki i długi kontrubenta. Ustawa liczy się również z stosunkami rodzinnymi opodatkowanego, i to w dwójaki sposób, jak o tem będzie niżej mowa.

Przedewszystkiem jednak zapoznać się trzeba ze skalą podatku, która niejednódołomczy. Podczas gdy, jak dopiero wspomnieliśmy, przy podatku osobisto-dochodowym rodzaj dochodu nie czyni żadnej różnicy, decydującym czynnikiem przy opodatkowaniu jest jedynie wysokość jego. I tak ustawa wprowadza najpierw tak zw. *minimum* egzystencji, orzekając, że osoby, nie mające więcej, niż 600 złr. rocznego dochodu, są od podatku osobisto-dochodowego zupełnie wolne. — Poza tem, im dochód wyższy, tem większy płaci podatek, a większy nie tylko faktycznie, ale i procentowo, bo podatek jest progresywny i zwiększa się w progresywnie rosnącej. Uwidocznia to należyte podana w ustawie skala podatku, zawierająca cały szereg ściśle określonych stopni dochodu i odpowiadających każdemu z nich stopniowi podatku. — Okazuje się z niej, że gdy dochody mniejsze (od 600 złr. wyżej) płać 0-6%, t. j. nieco więcej, niż 1/3% podatku, to stopa procentowa podnosi się w miarę, jak dochody są wyższe, i osiąga wreszcie przy dochodach najwyższych (ponad 105.000 złr.) 5%. — Z tego wynika, że najbogatsi płacić będą stosunkowo 8 1/3 razy tyle, co najniższa klasa opodatkowanych. Na przykładzie stosunek ten występuje wyraźniej. Przypuśćmy, że jakiś Krezus ma 5 milionów rocznego dochodu. Gdyby go opodatkowano taką samą miarą, jak biedak, którego roczny dochód wynosi n. p. 625 złr., t. j. według stopy 0-6%, to zapłaciłby 30.000 złr. podatku, według ustawy zaś faktycznie zapłaci on 249.400 złr., t. j. prawie 8 1/3 razy tyle.

Co do tej skali, należy jeszcze zauważyć, że ona zawiera stopnie, których żadnymi dodatkami powiększać nie wolno, innemi słowy, w stopniach tych wyrażony jest cały ciężar podatkowy, do podatku bowiem osobisto-dochodowego żadne podatki krajowe, powiatowe, gminne nie będą pobierane.

Stręsimy teraz główniejsze, podatku tego dotyczące przepisy.

Ustawa powiada, że podatki osobisto-dochodowemu podlegają zarówno poddani

POEZYJA ASNYKA

przez Adama Bełcikowskiego.

(Ciąg dalszy).

Dla Asnyka zatem, jak z tego wszystkiego widzimy, postęp i nowe kierunki są postulatem rozumu, który widzi to i uznaje, że ludzkość i jej wiedza coraz dalej naprzód iść muszą. Tym samym jednak bystrym rozumem dostrzega Asnyk i to, jak ciężkie są warunki, wśród których ta droga się odbywa, i jak wiele trudów każde posunięcie się na niej ludzkość kosztuje. Przywiązanie, jakie ma do postępu, i wielkie nadzieje, jakie w nim pokłada, nie zastanawiają mu wreszcie oczów na to zboczenia lub fałszywe poglądy, nieodłączne prawie od każdej sprawy ludzkiej, jakie tu i owdzie nie z winy idei, ale z winy jej zbyt goliwych i przesadnych wykonawców w obozie postępowym widzieć się dawały.

Po wszystkich czasach i wszędzie poeci z upodobaniem opiewali miłość i poświęcali jej najdroższe natchnienia swojej miłości. Dlaczego tak było, wytłómaczone nam już oddawna. Miłość jest uczuciem jednym z najsilniejszych, najogólniejszym bezwzględnie ze wszystkich, a prócz tego posiada niemałe cywilizacyjne znaczenie. Bliżej zastanawiać się tutaj nad tą rzeczą nie potrzebujemy, chcemy tylko zaznaczyć, że i dzisiajśa nasza poezya te przymioty miłości uznaje i wysokiemu jej znaczeniu w rozwoju ludzkości nie zaprzecza. W wierszu pod tytułem „Oda” cały rozwój cywilizacji wyprowadza Asnyk od zmysłowej miłości pomiędzy dwiema płciami. Ta miłość pierwsza wyrwała człowieka ze stanu dzikości i poskromiła jego zwierzęce instynkty. „Z namiętnych zmysłów ujęcie” zaś światła potem „brząsk ideału” i „rozmiłowanie

w nieśmiertelnem pięknie”, a uczucie ludzkie „po szezeblach stopniowych przemian”, wznosząc się coraz wyżej i coraz bardziej się uduchowiając, urosło do miłości rodziny i ojezyzny, nauczyło się kochać bliźniego i to, co jest prawdą i dobrem na świecie. Ci, których pierwotnie porywała i niewolnikami swoimi robiła piękność kobieca, później, po wielu wiekach, jako „synowie świata i chwały”, jako „jasne półgłoby” obrali sobie za kochankę świat cały, a poświęcenie stało się dla nich najmielszą rozkoszą.

U tego poety — nie zawadzi pamiętać tutaj o tem, że on z porządku jest najstarszym, więc i najbliższym minionej epoki — miłość i kobieta w zasadzie mają w sobie coś z charakteru, jaki im nadali Petrarka i Dante, a za ich przykładem i tak zwani romantycy XIX wieku: pierwsza jest przedewszystkiem idea „wzajemnym” dusz, a druga widomem wcieleniem ideału, Laura, która jest natchnieniem poety, Beatryksa, za której przewodnictwem kroczy ku niebieskim krajom. Podobnie i u Asnyka uczucie z natury skłonne jest do uwielbienia kobiety i do przeznaczenia takiej idealnej roli w życiu człowieka. „Umarli jeszcze będą wielbić ciebie”, woła do kochanki, a to dla tego, że nie była dla niego próżnem marzeniem, senną pieszczotą i rozkoszą zmysłową, lecz że mu dała „pożądanie piękności” i „ożywcze pragnienie wiecznej miłości”. Wspomnienie o kochance jest dla niego drogim, bo on czerpi w niej marzenia swojej młodości i jej zawdzięcza natchnienie do pieśni. Miłość taka duchowa, jakkolwiek zresztą byłaby jej ziemskie losy, jakkolwiek mogłaby z czasem przebrzmieć w sercach kochanków, nie ginie nigdy bezowocnie i przynosi duszy nieprzemijającą korzyść. „Niech ci przyszłość, najdroższa, nie straszny”, pociesza poeta kochankę, kiedy ta obawia się, że ich uczucia mogą kiedyś uleść zmianie:

Myśmy naprzód już w miłości naszej
Zaczerpnęli nieśmiertelne życie,
I możemy iść dalej bezpieczni,
Że się sen nasz za światem uwieczni —

a przez te słowa robi miłość źródłem nie chwilowej rozkoszy, ale nieśmiertelności, do której miłość pierwsza otwiera człowiekowi wrota i zarazem przenosi ją w idealne, pozaświatowe, a zatem i pozagrobowe sfery, gdzie ona może istnieć dalej tylko jako uczucie, wiążące ze sobą dwa bezcielesne duchy.

Nie zawsze jednak jest u Asnyka miłość tak wysoce idealną i bukwistą. Rozumie on ją także i odczuwa jako uczucie zwyczajne u ogółu śmiertelników. „Nie szczędzę mi rajskich rozkoszy”, odzywa się do kochanki, wtórując Anakreontowi, to znowu żałuje po niewczasie, że niegdyś więcej zżywał go Plato, niż siedzi two nadobnej sąsiadki z poddasza, albo daje rady chłopcu, żeby dziewczętą ścisłał i całował „w same usta”. Czy taka lub owaka zresztą ta miłość, czy jest dantejsko-idealna, czy więcej trzyma się ziemskiego poziomu, posiada ona w jego oczach wysoką wartość, jako jedyne i najpewniejsze źródło szczęścia:

Ah, w tym życia boju,
Co wre ciągle przedemną i we mnie,
Próżno szukam szczęścia i spokoju;
Po co żyje, gdy walczę daremnie?

Tak zapytuje się młodziarz, nie widzący w zwątpieniu swoim innego celu życia, jak tylko męcząca i niepotrzebna walka. Ale wtem stojąca obok niego dziewczyna, nie nie mówiąc, zarzuca mu ręce na szyję i w jednej chwili:

Wątpliwości jako śnieg stopniały
I nie pytał więcej po co żyje —

cel życia stał się mu wyraźny przed oczyma i

dowiedział się, gdzie ma szukać upragnionego szczęścia i spokoju.

Takiej wymarzonej przez poetów miłości, czy to podnoszącej ducha ku wyższym sferom, czy dającej cięchem, prawdziwem szczęściem na ziemi, niełatwo zawsze i wszędzie znaleźć. Im wyższe ma się o niej pojęcie, im goręcej i serdeczniej ją się odczuwa, tem więcej razić potem musi dysonans, jaki tak często słyszeć się daje, gdy się zetknie z rzeczywistością, gdy do to-nu, jaki w nas brzmi, szukamy bratniej nuty u drugiego serca. To też i Asnyk musiał nieraz zrobić to przykre doświadczenie, że go jakaś delikatna kobieca ręka szorstko strąciła z jego idealnych wyżyn, lub zapal jego uczuć zimną wodą konwenansu lub wrodzonej nieczułości obłąka. Już w „Legendzie pierwszej miłości” zmuszony był postawić w przeciwnieństwie do siebie poetycznego młodzieńca i prozaicznego panę, która swoimi chłodnemi i banalnemi słowami rozwiewa najpiękniejsze jego uniesienia, a w końcu, gdy on mimo to jeszcze nią się nie przestaje zachwycać, z drugim ucieka. Sceptycyzm miłości i to cierpkie uczucie, które nie może się zgodzić ze zwykłym porządkiem rzeczy na świecie, a wie, że przeciw prądowi płynąc na nie się nie przyda, dosyć wcześniej musiały też jego sercem zawładnąć. Gorzkie, ironiczne wybuchy, będące dowodem, że w prawdzie i stała miłość nie wierzy, że owsem przekonany jest, iż ona najczęściej jest tylko obłądą, chwilowym szaleem lub salonowym kaprysem, bardzo często u niego się spotykają. Niebardzo wierną musiała być ta dziewczyna, co jemu dała niezabudkę, sakramentalny kwiat pamięci, a niedługo sama poszła za drugiego, albo ta inna znowu, co w brzozywym gaju podczas lata wyleżała za nieobecnym, a gdy zima nadeszła, już „smutnemi oczyma” zaczęła szukać drugiego. Niebardzo prawdziwie musiał także kochać ów Janek (w wierszu „Scherzo”), co

się zaklinał na wszystkie świętości, że on nie pragnie nic „dla szczęścia własnego” i tylko chce się coś dowiedzieć o swej kochance, od której już sześć miesięcy nie ma odpowiedzi, bo kiedy uprzywilejowany opiekun zakochanych, księżę, powiedział mu, że jest zdrowa i żyje, i że ją widział, jak z drugim romansowała, to Janek z całym cywilizmem ludzkiego serca krzyknął: „bodaży umarła”.

Ten sceptyczny występuje u niego nieraz, powiedziałbym, w roli Mediofelesa. Poeta oddaje się najpiękniejszemu marzeniom, układa cały program idealnego, a zarazem serdecznego romansu, a równocześnie ten żywy duch podsepuje mu, że to wszystko komedya i że cała ta poetyczna scena bardzo prozaicznie będzie miała rozwiązanie. Podobną chwilę opisuje w „Podróży Dunajem”, gdzie siadając w łódce z młodą kobietą, dla której byłby zdolny bez wątpienia uczuć miłość, zaprasza ją, niby na jakieś magiczno-czarodziejskie przedstawienie, do takich uroczych marzeń serca i wyobraźni, ale z góry jej przytem zapowiada, że to nie ma trwać dłużej, tylko przez czas tego wodnego spaceru; będzie to niby jedna więcej przyjemność w tej przejażdżce, dla przyjemności zrobionej, coś, co będzie miało pozory prawdy, ale czego żaden rozsądny człowiek na serio brać nie może — jednym słowem będzie to tylko złudzenie senne, które może rozkołysać naszą duszę, ale które pierzchnąć musi, gdy oczy otworzymy i otrzeźwimy się rzeczywistością:

Lecz gdy przybijem wreszcie do brzegu,
Rzucając miejsce czarownic scen,
Wtemczas o dobrym myśleć nocy,
Poznamy wkrótce, że to był sen!

(Dok. nast.)

austryjacy, jak i obco krajowcy: pierwsi co do całego swego dochodu, jeśli mieszkać w kraju, jeśli zaś stale mieszkają za granicą, to opłacać będą podatek od dochodu z Austrii pobieranego, — obco krajowcy, stale mieszkający w Austrii lub przebywający tu dłużej, niż rok za interesami, płacić będą podatek od dochodu tu zarabianego lub pobieranego z zagranicy, o ile ten ostatni dochód nie uległ już za granicą podobnemu podatkowi; nadto, bez względu na miejsce zamieszkania podlegają obco krajowcy podatkowi osobisto-dochodowemu ze względu na wszelkie dochody z jakiegobądź tytułu na ich rzecz w Austrii wypłacane.

Wreszcie odnosi się podatek osobisto-dochodowy także do nieobjętych spadków.

Nie podlegają temu podatkowi — oprócz tych, którzy mają mniej niż 600 złr. rocznego dochodu, — cesarz i członkowie domu cesarskiego, członkowie ciała dyplomatycznego, osoby traktatami państwowymi od podatków w ogóle uwolnione, odznaczeni orderem Maryi Terezy, medalem wojennym za waleczność i podobnymi za rany, co do odnośnych pensji, na koniec wojskowi, w czynnej będący służbie.

Co jest podstawą opodatkowania? W tym względzie odróżnić trzeba dochody stałe, od niestających, chwiejnych. Przy stałych poborach za podstawę opodatkowania służy faktyczny dochód z ostatniego roku, przy niestających — dochód przeciętny z trzech lat ostatnich. W pierwszych latach, po wejściu ustawy w życie, będzie to nieco inaczej o tyle, że dochód z gruntów i domów obliczać się będzie według przecięcia z ostatnich dwóch lat, wszelkie zaś inne dochody przy pierwszym wymiarze podług ostatniego roku, a przy drugim według cyfry przeciętnej dwóch lat ostatnich.

Do dochodu głowy rodziny doliczone będą dochody wszystkich wspólnych żyjących członków tejże rodziny, o ile przyznają się do wspólnego utrzymania domu. Jednakże krewnych w linii bocznej, sług, stółników i t. p. ustawia nie uważa za należących do ogniska domowego.

Osobno będą opodatkowane dochody małżonków, nie żyjących wspólnie, oraz dochody członków rodziny, utrzymujących się własnymi siłami. Natomiast kwoty, płacone jednemu z małżonków przez drugiego lub dzieciom przez rodziców, z reguły nie ulegają opodatkowaniu, chyba, że się opierają na szczególnym jakimś tytule prawnym (jak n. p. alimenty).

Wszędzie tam zresztą, gdzie kilka osób wspólnie pewien dochód pobiera, poszczególne udziały każdego będą opodatkowane osobno.

Zaznaczyliśmy już poprzednio, że osobisto-dochodowy podatek obejmuje wszystkie dochody kontrahenta, czy to pobierane w pieniądzu, czy w naturze, w jedną całość. Do dochodu przeto należy wliczyć również wartość czynszową mieszkania, które kontrahent zajmuje w własnym domu, lub otrzymuje za darmo w cudzym (n. p. jako administrator), niemniej wartość zużytych na utrzymanie domu płodów gospodarczych lub przemysłowych, choćby one były wytworem własnej produkcji kontrahenta, po potrąceniu wszelkich kosztów uzyskania, utrzymania i zabezpieczenia tych poborów, jak i procentów ewentualnych długów. Natomiast, w myśl ustawy, jako dochód nie będą uważane: spadki, darowizny, wygrane loteryjne, wypłaty assekuracyjnych premii życiowych, i tym podobne, nadzwyczajne, a nieodpłatne pobory, ulegające zresztą innemu, specjalnym podatkowi.

Wynika przeto z powyższych uwag, że przedmiotem podatku osobisto-dochodowego jest całość dochodu kontrahenta, ale też tylko dochód czysty, t. j. ten, który pozostaje po strąceniu wszelkich niezbędnych wydatków. Należą do nich, ulegają więc potrąceniu, w szczególności:

a) Wydatki na uzyskanie, utrzymanie i zabezpieczenie dochodu, więc koszty administracji, amortyzacji i utrzymania odnośnych wartości, n. p. wydatki na konserwację i odnowienie budynków gospodarskich, mieszkań dla robotników, pól, mostów, dróg, na utrzymanie i uzupełnianie żywego i martwego inwentarza i t. p. (stopę amortyzacji, w razie potrzeby, oznaczyć mają rzeczoznawcy);

b) premie assekuracyjne przy ubezpieczeniu od wszelkich szkód;

c) premie ubezpieczeń życiowych, jeśli nie przenoszą 100 złr. rocznie, względnie 200 złr., jeżeli ubezpieczono żonę i dzieci;

d) obowiązkowe wkładki do kas chorych, zakładowe ubezpieczeń od wypadków, śmierci, na

starość, ubezpieczeń pensyjnych, sierocych i t. p.; e) prócz osobisto-dochodowego, wszelkie inne podatki wraz z dodatkami, ciężary połączone z patronatem i podatki niestałe, wreszcie

f) procenty długów przedsiębiorstwa lub osobistych, tudzież wszelkiego rodzaju ciężary, stale zmniejszające dochód, jak n. p. świadczenia w naturze, alimentacyjne, o ile w sposób wiarogodny zostaną stwierdzone.

Za to z drugiej strony, w myśl wyraźnego brzmienia ustawy, nie ulegają potrąceniu: a) nakłady, których celem powiększenie i ulepszenie majątku, n. p. wkłady kapitału, spłaty długów, o ile nie są wymogiem racjonalnego gospodarstwa i o ile ich nie pokrywają zwykłe dochody przedsiębiorstwa, b) straty kapitału zakładowego, c) procenty własnego kapitału kontrahenta, d) wydatki na mieszkanie i utrzymanie kontrahenta, jego rodziny i służby, oraz wartość pieniężna spotrzebowanych wytworów własnej produkcji (żywienie członków rodziny, stałe przy gospodarstwie zajętych, wolno wliczyć do kosztów administracji), na koniec e) darowizny, prezenty, wsparcia, kolendy i t. p. wydatki, o ile nie służą na uzyskanie, zabezpieczenie lub utrzymanie własnego dochodu kontrahenta.

Przegląd polityczny.

Kraków, 12 sierpnia.

Nominacja Bülowa na zastępcę sekretarza stanu dla spraw zagranicznych Rzeszy niemieckiej, jakoteż na zastępcę kanclerza, jest faktem wielkiej doniosłości, ponieważ od tej chwili w Niemczech nie Miquel, lecz Bülow staje się prawdziwym predystynowanym mężem przyszłości i on zapewne zostanie w przyszłości kanclerzem na miejsce ks. Hohenzollerna, który jest już w podeszłym wieku i wkrótce ma ustąpić ze swego stanowiska.

Ważna ta nominacja nastąpiła w chwili, kiedy Bülow towarzyszył cesarzowi Wilhelmowi na wizycie w Petersburgu i zbliżył się z rosyjskim ministrem spraw zagranicznych hr. Murawiewem. Miał on sposobność nawiązać stosunki z rozmaitemi sferami decydującymi, co znacznie ułatwi mu zadanie kierownika polityki niemieckiej. Jak wiadomo, w poglądach swych na stosunki międzynarodowe Bülow trzyma się zasad Bismarka, i podobnie jak Bismark, upatruje podstawę zagranicznej polityki Niemiec w utrzymaniu dobrych i przyjaznych stosunków z Rosją. Dzisiaj więc, skutkiem zbliżenia, jakie nastąpiło pomiędzy obu temi państwami podczas wizyty cesarza Wilhelma w Rosji, Bülow staje się mężem, najbardziej odpowiadającym sytuacji.

Z Królestwa Polskiego.

W ostatnich kilku tygodniach prasa coraz częściej notuje z Królestwa Polskiego fakta smutne, świadczące, że rzekoma „zmiana kursu” w Kongresowie istnieje tylko w wyobraźni urzędników, a co najwyżej dotyczy jedynie taktyki, a nie istoty rzeczy. W tych dniach donosiliśmy o nowym rozporządzeniu, dotyczącym rusyfikacji towarzystw kredytowych miejskich w Królestwie Polskiem, a obecnie przytoczamy słowa warszawskiego korespondenta „Dziennika Poznańskiego”, który w ogóle przychylnie usposobiony był dla polityki ugodowej. Wspomina on o rozbudzonych nadziejach pośród ludności polskiej w Kongresowie, a następnie tak charakteryzuje objawiający się obecnie zwrot:

„Tymczasem, nagle opinia publiczna została zachwiana w swem przekonaniu i stanęła, jak gdyby wobec niespodzianki. Taką niespodzianką była najpierw dymisja życzliwie dla nas usposobionego pana Lwowa i nominacja na ważne stanowisko dyrektora kancelarii generała gubernatora pana Minikina, o którym mówią — nie wiem czy słusznie — że się cieszy poparciem pana Turau, prokuratora izby sądowej, zdecydowanego wroga Polaków. Następnie zdołało nas odporne stanowisko władz naczelnych w kilku sprawach, w którychle przerosło o niewprowadzenie języka urzędowego do sfery czysto prywatnej, jak n. p. filantropijnej, handlowej lub towarzyskiej. Jak najgorsze wrażenie wywołały nominacje kilku lekarzy Rosyan na stanowiska ordynatorów szpitalnych, z pamięnieniem zaś i kwalifikacji lekarzy Polaków, jako też zapowiedź nominacji na stanowisko inspektora szpitali jednego ze znanych całego miastu łapowników. Otoczenie nowego gubernatora warszawskiego zdradza tendencję nieprzyjazną, a przy nominacjach w tej dykasterji, Polacy są wykluczeni z zasady. W dziale szkolnictwa nie zaszyły dotąd żadne zmiany na lepsze, a naj-

bliżsi poplecznicy i kreatury Apuchtina podnieśli głowy i odzywają się tryumfująco. Nakoniec zakonikowano tu z Petersburga zdumiewającą treść memoriału w sprawie szkół handlowych, którą otrzymano w ministerstwie skarbu z podpisem księcia Imeretynskiego. Treścią tego memoriału jest żądanie, aby wbrew prawu, rok temu najwyżej zatwierdzonemu, szkoły handlowe w Królestwie organizować inaczej, niż w całym państwie, mianowicie wykluczyć lub ograniczyć wpływ pierwszaku obywatelskiego i podciągnąć te szkoły pod jeden strzechulec ze szkołami ministerstwa oświaty. Jeżeli te wnioski utrzymają się w Petersburgu, to na szkoły handlowe nikt u nas nie da ani grosza. Wymotywanie tego memoriału narachowane jest wyrazną nieprzyjaźnią i dziwną podejrzliwością wobec polskiego społeczeństwa.

„Jak rozumieć i jak sobie tłumaczyć podobne fakty i objawy? Nie chćdzi o ich doniosłość, ale o ich symptomatyczność. Co one znaczą i co zdradzają?”

Charakterystyka cesarza Wilhelma II.

II.

Nienawiść cesarza Wilhelma do wszelkich ten dencji liberalnych najlepiej okazuje się w stosunku jego do ojca, dobrego cesarza Fryderyka. Jest faktem stwierdzonym, że w czasie krótkiego panowania tego prawdziwego męcenika na tronie, przyjaciele następcy tronu pozwalali sobie wyrażać się o cesarzu Fryderyku w sposób, który dziś, gdy ich przypieczętował cesarzem, zaprowadziłby ich przed kratki sądowe za obrazę majestatu.

W setkach przemówień cesarz Wilhelm II nie uważył za stosowne wspomnieć kiedykolwiek o swoim ojcu, bo... Fryderyk II uchodził za zwolennika liberalizmu. Za to dla teraźniejszego cesarza jest ideałem jego dziadek, którego „zaawansował” na „Wielkiego” i biada temu Niemcowi, któryby na tym punkcie osmiesił się krytykować rozkaz swego cesarza. W Niemczech, jak i w Rzymie za czasów Cezarów, roi się od delatorów, a prokuratorzy wiedzą dobrze, jak postępować, aby zasłużyć sobie na pochwałę „z góry”, ich monarcha bowiem pamięta o oddanych sobie przyszłości. W dziesięciu wypadkach na dziesięć pierwszy lepszy biadacz, najczęściej pijany, gdy odezwie się jednym słowem przeciw cesarzowi, może być pewnym, że skazany go surowo, za to znów szlachcisz, lub oficer, który zabije zwykłego obywatela, po odsiedzeniu krótkiej kary w fortecy, wypuszczony bywa na wolność. Również przed prawem w Prusach nie istnieje. Pewnego barona, skazanego za zwykłą zbrodnię, tytułował prezydent sądu, gdy go wezwano na świadka w jakiejś sprawie: *Herr Baron*, przeciwnie znów, dajmy na to redaktora jakiegoś dziennika, pociągniętego o byle głupstwo do odpowiedzialności sądowej, sędzia traktuje zawsze go grubiańskimi, zna bowiem dobrze epokę, w której działa i żyje.

Są także i inni ludzie w Niemczech, którzy dobrze znają swoją epokę, a są nimi socjaliści. Lat temu dwadzieścia pięć, byli niezem — dziś są cierni w nosze cesarza Wilhelma. Próbowali on z nimi paktować i zapewniał, że jest ich najlepszym przyjacielem, wówczas, gdy miał zamiar usunąć Bismarka; nie dali się oni przecieć wziąć „na kał”. Od tego czasu datuje się walka nie stronić, jak ją pojmuje się w Anglii, lecz walka między despotyzmem a wolnością, walka między królem z łaski Bożej, a ludem, który chce rządzić się za pomocą parlamentu. W oczach cesarza Wilhelma socjaliści są owoimi *Vaterlandlose Gesellen*, co się ośmielają sprzeciwiać jego woli królewskiej. W zamian za to socjaliści niemieccy mają o cesarzu Wilhelmie II takie pojęcie, jakie mieli patryoci angielscy o Jakobie II.

Sytuacja w Niemczech pogarsza się z dniem każdym; ludzie najjaśniejsi, najumiarkowańsi widzą, że nadejdzie dzień, w którym na ziemi niemieckiej powtórzą się dzieje Anglii z r. 1688, lub Francji z 1789 roku. Do niezadowolonych liczą się zarówno socjaliści demokracji, jak i klasa średnia, widząca, jak cesarz proteguje pretensje szlachty feudalnej i jak sądownictwo schodzi na fałszywe drogi, ile razy zachodzi konflikt między zakusami feudalizmu, a prawami obywateli.

Moznaby sądzić, że przynajmniej sfery wojskowe uwielbiają cesarza. Rzecz ma się przeciwnie. Sfery te są w stanie ciągłego rozdrażnienia nerwowego i obawiają się, że cesarz gotów wypowiedzieć kiedykolwiek wojnę w przystępie złego humoru. NatURALNIE, że objawy w takim razie naczelnie dowódców i sam komenderowałby wszystkim, czem tylko można komenderować. Wtedy — zdaniem najdawniejszych generałów — katastrofa byłaby nieunikniona.

Ludzie rozsądni, którzy oddali swej ojczyźnie wielkie usługi, z obawą patrzą na teraźniejszy stan

rzeczy w Niemczech, ponieważ widzą, że cesarz chce zegar dziejowy cofnąć do czasów pod względem cywilizacji i wolności niepowrotnie minionych.

— O. —

KRONIKA.

Kraków, 12 sierpnia.

Przeniesienie serca Kościuszki do mauzoleum. Z Rapperswylu donoszą nam w drodze telegraficznej: Wóród przedudnej pogody odbyła się wczoraj uroczystość pochowania serca Kościuszki. Obecnych było kilkadziesiąt Polaków z rozmaitych okolic Galicji i innych dzielnic Polski, ze Szwajcaryi i z Francji. O godz. 9 k. Heyducki z Weesen odprawił mszę św., poczem udano się w uroczystym pochodzie do mauzoleum. Po dokonaniu akcie poświęcenia przemawiali: dyrektor Rady muzealnej pułkownik Józef Gałęzowski z Paryża, dr. Karol Lewakowski, Wacław Gasztott z Paryża (ostatni po francusku), poseł Jakób Bojko imieniem stanu włościańskiego, Ernest Adam imieniem Sokołów, Wróblewski w imieniu akademickiej młodzieży, Jakiński w imieniu rzemieślników i Kołmiński w imieniu emigrantów. Na zebraniu, odbytem po południu w hotelu „Du Lac”, także licznie byli przedstawiciele.

† **Alfons Daun**, muzyk-pianista (urodzony 1852 r. 10 lipca w Bochni) zmarł dnia 10 sierpnia w 45 roku życia w Krakowie. Ś. p. Alfons Daun był jednym z pierwszych członków a zarazem czynnych dzisiejszego krakowskiego Towarzystwa muzycznego, istniejącego dawniej pod godłem „Muza”, a następnie w temże Towarzystwie za dyrekcji Vopalki pełnił obowiązki nauczyciela gry na fortepianie. Silna wyobraźnia muzyczna, wrażliwość wielka, wysoce wyrobiony zmysł krytyczny oraz nadmiernie rozwinięta skromność odznaczały tę postać, z powodu długoletniej choroby stojącą zdala od ruchu światowego.

Mimo ciężkiej choroby pierwsiej i połączonych z nią cierpień w swym zaciszu interesował się żywo ruchem muzycznym i pisał wiele fortepianowych a także instrumentalnych kompozycji. Kilka mazurków, walców, polonezów fortepianowych wydał nakładem księgarni Krzyżanowskiego w Krakowie. Ostatni polonez na cześć Matejki, o smutnym nastroju, jakby w przeznaczeniu bliskiego zgonu — i na rzecz „Domu Matejki” ofiarowany — wyszedł przed kilkun tygodniami, nakładem tejże firmy. Do najbardziej znanych kompozycji ś. p. Alfonsa Dauna należały pieśni do słów Adama Asnyka: „Na panieć, żeś chwil kilka”, trzy mazury „Hejże jeno, hejże jeszcze” i polka „Flirt”. — Pozostało też po nim wiele oryginalnych kompozycji i szkiców w rękopisie. Jako człowiek pozostał niezatarte wspomnienie pełnego dobroci i łagodności charakteru.

Wiadomości osobiste. Naczelnik dyrektor poczt i telegrafów dla Galicji, radca dworu p. Seferowicz, wyjechał za 6-tygodniowym urlopem, a kierownictwo galic. dyrekcji poczt i telegrafów objął starszy radca pocztowy, p. Emil Gaberle.

Minister kolei żelaznych, generał porucznik Guttenberg, przejechał wczoraj przez Kraków do Lwowa, skąd udaje się na uroczyste otwarcie kolei lo kalnej Borki Wielkie — Grzymałów.

Zamiast wieńca dla ś. p. Adama Asnyka, na szkołę polską w Białej złożyło Towarzystwo kasy. nowe w Winiężu 10 złr.

Z okazji pośnięcia kamienia węgielnego pod szkołę polską w Białej, na cel szkoły nadesłali: J. Łobaczewska zebrane w kółku znajomych w Zakopanem 5 złr. Zarząd i urzędnicy Kasy oszczędności Nowego Sącza 9 złr. 30 ct.

Zebrane po nabożeństwie za duszę ś. p. Asnyka, odprawione w kościele w Sułkowicach, 10 złr. 57 ct.

P. Kazimierz Skrzyński, wiceprezes Towarzystwa dziennikarzy polskich, nie mogąc uczestniczyć w pogrzebie ś. p. Asnyka, osobiście złożył w re dakcyi naszej kwotę 10 złr. na szkołę polską w Białej, zamiast wieńca na trumnę poety.

Kapiel w Rudawie. Znany reżymistka Jan Maciasz, używający także pseudonimu Lorek, zakradł się wczoraj do mieszkania malarza Stankiewicza, przy ulicy Wolskiej, gdzie zabrał dwa zegarki i bransoletę. Spłoszony nie w porę, począł uciekać ku Rudawie, a naciąnięty przez pogon, wskoczył do Rudawy, usiłując przepłynąć na drugą stronę. Po chwycił go jednak Józef Piekarski, czeladnik stolarski, i umożliwił zamknięcie jego „pod telegrafem”.

Czyja własność? Sąd krajowy karny w Krakowie ogłasza, że od podejrzanego o kradzież Szymona Reronia odebrano kartę zastawniczą Kasy oszczędności z r. 1896 na złoty pierścionek z diamentami, drugi z granatami, 2 słubne obrączki, 2 kolczyki z korallami i złoty krzyżyk. Poszkodowany właściciel zechce się zgłosić do tego sądu, celem udowodnienia swej własności.

Dom bankowy p. Augusta Raczyńskiego przeniesiony został z dawnej siedziby, obok trafiki głównej w Ryńku, do nowego, wykutego w murach sklepu, przerobionego znacznym kosztem z bramy domu Arcybractwa miłośników, dawniej Helo- (linia A. B., Nr 36). Dom otrzymał bramę od strony ulicy Sławkowskiej, a linii Ryńku, najbardziej ożywionej, przybył pięknie urządzony sklep, niezawodnie z korzyścią dla instytucji, która jest właściwieścią tej realności.

Z kroniki policyjnej. Maciej Czepiec, wójt z Bronowic Małych, okradziony został wczoraj. Z kieszki wyciągnął mu reżymistka pugilares, zawierający 22 złr. — Salomea Kąka, nałogowa złodziejka, ujęta została wczoraj na kradzieży złotego zegarka.

Wypadki w Krakowie. Pogotowie ochotniczej stacji ratunkowej w ciągu upływu doby wiele miało do czynienia. Wczoraj zezwano pogotowie do hotelu londyńskiego na Stradomiu, gdzie wstrząsem z rewolweru odebrał sobie życie buchalter Edward Kotin, liczący lat 24. Stwierdzono tylko, iż zgon nastąpił na kilka godzin przed zawianiem pomocy stacji ratunkowej.

Wczoraz około godziny 8 zezwano pogotowie na ulicę Sławkowską, gdzie obłąkany niemowa wyprowadził awantury. Odwieziono biedaka do szpitala.

Nieporządku tak długo trwającemu w ulicy Szweskiej ciężką krzywdę wyrządziły cyklistki p. E. D. Około północy wjechał on w ulicę Szweską i wyrzucił się wraz z rowerem na nieprzynajmniej kupie kamieni tak nieszczęśliwie, iż złamał sobie lewy talerz biodrowy. Po pierwszym zaopatrzeniu na stacji, odwieziono pogotowie ofiarę krakowskich miejskich porządków do szpitala.

I jeszcze jeden fakt brutalnej a niegodzwej na paści ulicznej, która powinna być surowo ukarana, notuje kronika wypadków z ubiegłej nocy. Około godziny drugiej pewna młoda osoba z ulicy Lubiez w towarzystwie służącej zdążyła szybko po lekarstwo do apteki na Małym rynku. Po drodze kobiety zaczepione zostały przez dwóch panów (?). Gdy ostro chciały się uwolnić od natrętnych towarzyszy, jeden z owych panów poszczepił je psiem własnym, który też ngrzył służącą w lewą nogę zadając jej ciężką, głęboką ranę. Służącą również zaopatrzyć musiała stacja ratunkowa.

Zapytałeś się go, co też robią w środku miasta strażnicy policyjni — i czy władze bezpieczeństwa zdają się odnieść do niegodzłych, którzy w taki sposób kobiety po nocy napadają.

Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie rozpisuje dostawę oleju rzepakowego do oświetlenia i smarowania. Blizsze szczegóły podano są w ogłoszeniu.

W krajowej szkole sukieniczej w Rakaszewie w dniu 1 września rozpocznie się nowy rok szkolny. Zadaniem szkoły jest kształcić młodzież na zawodowych sukieniczyń w ten sposób, żeby uczenie po ukończeniu nauki mogli na własną rękę prowadzić rzemiosło sukienicze, lub też otrzymać zajęcie przy fabrykach, trudniących się wyrobem towarów wełnianych. Nauka w szkole trwa dwa lata i jest bezpłatna. Uczniowie, którzy w robocie nabiorą tyle wprawy, że ich wyroby po wykonaniu można sprzedawać, otrzymają zapłatę za robotę. Uczniowie pilni mogą otrzymać stypendya lub zapomogi z funduszu, jaki Wydział krajowy corocznie na ten cel przeznacza.

Nauka w szkole trwa od 1 września do końca lipca następnego roku. Warunki przyjęcia uczniów są następujące: Ukończenie z dobrym postępowaniem szkoły ludowej, lub wykazanie przy wpisie do szkoły znajomości czytania, pisanja i rachunków. Ukończony 14 rok życia i zdolność fizyczna do roboty na warstacie tkackim. Nie posiadający w należyty stopniu wymienionych warunków, mogą być przyjęci na rok przygotowawczy. Wszelkich informacji udziela Zarząd szkoły.

Zareczyn. Dzienniki lwowskie donoszą: Prezydent ministrów hr. Kazimierz Badiński przejechał przez Lwów do Buska, gdzie się mają odbyć uroczyste zareczyny jego córki, urodzonej z Marią ze Skrzyńskich, hrabianki Wandy Badińskiej z hr. Adamem Krasiniskim. Adam hr. Krasinski, ordynat opinogórski, syn ś. p. Władysława ordynata Krasiniskiego i Róży z hr. Potockich *primo voto* hr. Krasiniskiej, *secundo* hr. Raczyńskiej, jest wnukiem Zygmunta Krasiniskiego, ożenionego z hr. Elżbietą Branicką, a prawnukiem generała Wincentego Krasiniskiego, ożenionego z ks. Radziwiłłówną. Ordynat Adam Krasinski doktoryzował się na wydziale filozoficznym w Heidelbergu i napisał dzieło: „O stosunkach włościańskich ubiegłego stulecia w Polsce”. Próż prezydent ministrów nadsł się do Buska marszałek krajowy hr. Stanisław Badiński; również do Buska pojechali hr. Edwardowie Raczyńscy.

Z Rakbi. Festyn w Rabce na stypendyum gimnazjalne w Cieszynie odbył się dnia 8 sierpnia b. r. w niedzielę. Pogoda cudna sprzyjała zabawie, która nie zgromadziła jednak tak licznych uczest-

Maurycy Zych.

SYZYFOWE PRACE.

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA.

(Ciąg dalszy).

W czasie półgodzinnej, czyli tak zwanej dużej przemiany, prawie cały dół korytarz wypadł na dziedziniec i w mgieniu oka rozpoczął wojnę.

Był to właśnie czas kasztanów. Podwórze było wielkie, nierówne, obfitujące w pewien rodzaj łańcuchów górskich, formacji dawno śmieciowej, — w dół po wapnie i gruz zwalonego muru.

Całe to rozległe podwórze było otoczone wysokimi i grubymi murami, za którymi z jednej strony był park publiczny, z drugiej pusta uliczka, a z trzeciej ogrody księżę.

Z parku i ogrodu wznosiły się i zwisały nad gimnazjalnym dziedzińcem stare drzewa kasztanowe, rodzące niezliczoną ilość owoców, kapitał nie nadający się do podbijania oczu i wywabiania na czaszki guzów, wielkość indyjskiego jaja.

Przebiegła klasa trzecia prawie zawsze potrafiła zaraz po dzwonku oświadczyć „Himalajami” i przeciągnąć na swą stronę jeden z oddziałów klasy drugiej, wskutek czego cały ogół

przysaków i wstępniaków, aczkolwiek ostoję meżnemi pierściami oddzielał klasy drugiej, wiernego sprawie tłum, — zajmował pozycję nad wszelki wyraz niedogodną, w szczerem polu, pod murem.

Już, gdy pierwsze kasztany zaczynały przeraźliwie gwizdać, odbijać się od muru, dawać piekielne „kapry”, — wstępniactwo zazwyczaj podawało tył w sposób obrzydliwy, szeregi pierwszoklasistów przeczesały się do takiego stopnia, że „Greycy” zaczęli wyłazić z „Himalajów” i z furą nacierać.

Wtedy wywiązywała się rzetelna batalia. Ogłaszające „hura!” rozlegało się ze stron obu, kasztany cięły, jak grad najrozszyższy, ranni zmialiali z głośnym bekiem, wzdrowie darli się w niebogłosy, zagrzewając do boju szeregowców, zwykłe plecami do nieprzyjaciela zwróconych... Biada pomocnikom gospodarzy klas, wysłanemu przez inspektora do zażegnania awantury, któryby wtedy zbliżył się do placu boju! Zarówno z obozu „Greków”, jak „Persów” odzywały się niezwłocznie głosy, dziko pozmiennie, a zachęcające do czynów wprost zbrodniczych.

— Grajcarek! — wołano po polsku, — celujemy w twój cylinder. Chodźże bliżej, kłopotu...

I rzeczywiście — cylinder, powalony licznymi naraz ciosami, spadał z głowy pana Gałuszewskiego.

Jeżeli zjawiał się pan Sieczenski, wzywano go, również po polsku:

— Chodź, chodź, Perispomenon, zbliż się, ananiasie z pestką, wyjmij notesik i zapisuj! Panowie, celnie w notesik!

Perispomenon cofał się zaraz do sieni i, ukryty za drzwiami, obserwował przez szparę dalszy bieg wypadków.

Pan Majewski nie ukazywał się w takich razach na podwórzu z zasady, gdyż nie mógł znieść przewziw, wykrzykiwanych tak głośno i tak bezkarnie.

Tym sposobem bitwa, której władza nie była w stanie przerwać, trwała zazwyczaj w ciągu całej „dużej” paury. Dopiero na odgłos dzwonka zwycięscy i zwyciężeni wracali do klasy, okryci chlubnymi sińcami, na dwie ostatnie godziny lekcji.

Marcinek był dzielny „Persem” i dostał pewnego razu taki postrzał w okolicy piątego zębra, że blisko przez dwa tygodnie nie mógł leżeć na prawym boku.

Po jednej z takich kampanij wrócił do klasy zmęczony i nie przypominając sobie nawet dokladnie, jaka lekcy ma nastąpić. Siedział w czwartej ławie pod oknem, przy Gumowiczu, dużym chłopcu, z włosami tak czarnymi, że miały odciśniętą fioletowo.

Ten Gumowicz był synem akuszerki, kobiety bardzo biednej, ogromnie energicznej i krzykliwej. Mama Gumowicza zjawiała się czasami na dolnym korytarzu, rozmawiała z księdzem Wargulskim i panem Majewskim, wypytująca

się o stopnie i sprawowanie swego Romecia, który już drugi rok siedział w klasie wstępnej, a nieraz wobec wszystkich tłumów groziła mu pięścią. Jak wieść niosła, po każdej z takiej bytności pan Gumowiczowej w gmachu szkolnym, Romecio brał w domu ciężkie „łanie”, czyli „wały”.

Pan Majewski wzywał go często do katedry, wytykał mu jego wady, próżniactwo, niedołęstwo, ostatek, wspominał o biedzie i procedurze starej matki, o niekiedy jego pochodzeniu i wystawiał go na uragowisko. Wszyscy w klasie, nie wyłączając nauczyciela, chichotali, gdy puculatowy Romecio stawał przy tablicy. Miał on zawsze kajęty w porządku, wiedział najlepiej, jaki rozdział przeznaczony jest do opowiadania i umiał doskonale „zadane”, ale czytał tak gdańczym głosem, tak paradnie syczał, dmuchał i jęczał, namyślając się przy dodawaniu, że koniec końców dostawał zazwyczaj dwójke.

Tego dnia pan Majewski „wyrwał” Gumowicza do arytmetyki i podyktował mu dużą liczbę. „Czarny” drzał na całym cielem. Kilkakrotnie upuścił kredę i widocznie trudno mu było zebrać myśli, gdyż pisał zupełnie inne cyfry. Po klasie przelatywał śmiech tłumiony. Zdolni chłopcy z pierwszych ławek, umiejący zawsze z pochlebstwem patrzeć w oczy nauczyciela i zgadywać jego intencje, umyślnie zatykali sobie usta, żeby głośno nie parsknąć. Pan Majewski jeszcze dwa razy powtórzył długą

liczbę, a gdy Gumowicz znowu napisał co inne, o, kazał mu iść na miejsce.

— Ty, Gumowicz, akurat tyle umiesz z arytmetyki, co pachciarska kobyła... — rzucił mu na pozegnanie.

Te dwa ostatnie wyrazy p. Majewski wygłosił w brzmieniu polskiem. Sprawdziło to szalony efekt. Mały wszczęł okropny krzyk radości.

— Pachciarska kobyła! Oho-ho... Gumowicz — pachciarska kobyła!

Gumowicz usiadł na miejscu i po swemu zwiesił głowę. Gdy się wesołość ogólna z rozkazu nauczyciela uciżyła nieco, — spojrzal na Marcinka, bawiącego się nim również doskonale, i zapytał go nieśmiało, cichym szeptem:

— Co mi powiedział?

Borowicz wysunął głowę i śledził uważnym okiem ruch dłoni nauczyciela. Dostrzegłszy znamienne puchylenie pióra, szepnął z okrucieństwem:

— Pał!

Mały Gumowicz skurczył się dziwnie i tak został bez ruchu, zaparty w kaję z arytmetyki. Marcinek przyglądał mu się i pokazywał go sąsiadom. Po chwili na długiej, czarnej rzęsie „Pachciarskiej kobyły” ukazała się jedna wielka łza, samotna łza, sygnał bezdennej rozpacz. Borowicz przestał się śmiać i ze zmarzniętym czołem wciąż patrzył na tę łzę błyszczącą. Pochłonięta ona jego uwagę, pamięć i jakby całą duszę. Pierwsze w życiu współczucie drgnęło w jego pierści.

(C. d. n.)

ników, jakby się można było spodziewać, a to dlatego, że drugi sezon gromadzi zwykle gości albo lub też nie mogących wydać guldena dla przyjemności dziecka swego, dość, że zaledwo 300 osób zebrało się na placu przed „Gwiazdą”, z tych przeszło 200 małoletnich. Sto par z chorągiewkami w rękach manewrowały przy dźwiękach muzyki, a umiejętnie prowadzone korowody malowicy przedstawiały widok. Po korowodach były gonitwy, wyścigi, skoki, poczem górale wspiniali się na maszt, na szczycie którego zawieszono nagrody. Wreszcie zaczęto puszczać balony, z których aż trzy majestatycznie poszybowały, jak działa utrzymywały, na Lubień, a w czasie tego Mendelsburgowa i profesorowa Trzebińska zasiedli przy koszach szczęścia i uszczęśliwiali dziecięce drobne podarki. Tęż dnia był teatr amatorski, więc potem puszczono zapowiedziane w programie festynu wspaniałe, po raz pierwszy widziane w Rabce ognie sztuczne. Dochód z festynu brutto 136'46, netto 69'32 złr., wysłano na ręce ks. Londzina w Cieszyń.

Z Lubienia donoszą: Na balu, wydanym w dniu 8 b. m. na cel dobroczynny w Lubieniu, bawiono się ohocho i tańczono białego masura. Tańców go wprawdzie dość często, jednakowoż tym razem nawet i chorzy na reumatyzm, tańczący na równi z innymi, dali świetne świadectwo skuteczności zdrowotnej, oraz starannej opiece, jakiej w tutejszym zakładzie doznali.

Zadusili się gazem siarkowodoru górnicy Jakób Witoszyński i Michał Iwasów, pracujący w szybkiej kompanii francuskiej w Borystawiu. Gazy wystąpiły nagle wraz z wodą z czoła chodnika, przez który w głębokości około 110 metrów przebijano się do sąsiedniego, opuszczonego szybu. Wszelki ratunek był bezskuteczny.

Na międzynarodowy zjazd lekarski w Moskwie, odbyć się mający w dniach od 19 do 26 b. m., zgłosiło się za pośrednictwem komitetu polskiego w Krakowie ogółem 74 lekarzy z Galicji i Śląska. Z tej liczby 20 zapowiedziało odczyty (27) w różnych sekcjach zjazdu, a mianowicie: prof. Cybulski, prof. Bujwid, dr. Bałaban, prof. Gluziński, dr. Gabryszewski, docent Kryński, dr. Mosing, docent Lępkowski, dr. Obtułowicz, prof. Pieniążek, prof. Obaliński, doc. Raczynski, doc. Rosner, prof. Rydygier, dr. Surzycki, prof. Wachholz, dr. Wernicki, prof. Wicherkiewicz i dr. Wiczowski. — Większość polskich uczestników zjazdu urzędują wspólną wycieczkę drogą na Lwów, Wołoczyska i Kijów, stąd po 2 dniowym pobycie udadzą się przez Kurek do Moskwy. Podróż z Moskwy odbywać będą przez Mińsk ze zboczeniem do Wilna i Warszawy.

Wycieczka ta pod przewodnictwem doc. dr. Kryńskiego wyruszy z Krakowa w sobotę 14 b. m. o ciąguem pociągów o godz. 6 m. 31 rano i stanie następnego dnia o 10 rano w Kijowie, gdzie przyjmie ją grono doktorów kijowskich pod kierunkiem dra Szadka. Inni uczestnicy zjazdu udają się drogą nieco krótszą, wprost przez Granicę i Warszawę. Rosyjskie koleje od każdej stacji granicznej przewożą zupełnie bezpłatnie członków zjazdu wagonami I klasy do Moskwy i z powrotem, przytem droga powrotna może mieć zupełnie odmienny kierunek, niż droga w tamtą stronę.

Srebrny krzyż zasługi z koroną za 50 letnią służbę na jednym miejscu, nadał cesarz Stanisławowi Korzynskowi, ogrodnikowi u ks. Sanguszków w Tarnowie.

Sankcjonowanie ustawy. *Wiener Ztg.* donosi, że cesarz zatwierdził uchwaloną przez Sejm galicyjski ustawę, regulującą prawne stosunki powszechnych i publicznych szpitali, zakładów położniczych i domów dla obłąkanych.

Za fałszowanie masła i sprzedawanie margaryny w miejsce „dobrego, świeżego masła” skazana została pewna handlarzka na pruskim Śląsku na 6 miesięcy więzienia i 1500 marek kary. Surowy to wyrok, ale sprawiedliwy, a u nas nigdy niepraktykowany.

Polaka Zbigniewa Brodowskiego mianował prezydent Mac Kinley konsulem Stanów Zjednoczonych we Wrocławiu. Urząd konsula we Wrocławiu awansowany jest za jeden z pierwszorzędnych ze względu na rozgałęzioność stosunków Śląska z Ameryką.

Dr. R. Kwiatkowski, attaché konsulat w Kanie, otrzymał tytuł i charakter wiekonsula.

Doniósła reforma. Cesarz Wilhelm lubi rozmawiać, a myśli zawsze nad dobrem swych poddanych. Otóż i teraz uszczęśliwi ich nieślad. Mianowicie wojsko niemieckie otrzymało nowe hełmy! Będą one lżejsze, zgrabniejsze i ładniejsze od dotychczasowych. Kieszonki biednej ludności odczują srodze tę nową zabawkę, ale armia będzie paradować. Narodzi, cieszcie się!

Zaboru pruskiego. Ciekawy proces polityczny rozegra się niedawno. Habsburska *Danigier* *allg.* *Ztg.* nazwała tych wyborców wolnościowych, którzy w Starogardzie głosowali na Polaka, „grabarzami niemieckiej sprawy”. Obrażeni wytoczyli redaktorowi Binzerowi proces.

Wielkiej wzmasy narobiła wiadomość, że polskie towarzystwo śpiewackie w Charlottenburgu rozesłało niemieckie zaproszenia na zabawę. Towarzystwo zostało przez prasę i przez publiczność snrowo zgromione, nadto wykluczone z związku towarzystw polskich w Berlinie. Obecnie, rehabilitując się, ogłasza, że niemieckie zaproszenia na własną rękę i bez wiedzy zarządu wykonał jeden z członków towarzystwa.

Pisma pruskie ogłosiły niedawno spis wybitniejszych hakatyistów, członków zarządu głównego. Spis wyjęty z urzędowego organu hakaty *Die Ostmark*. Umieszczony w tymże spisie baron Langermann z Lubina zaproteściwał publicznie i oświadczył, że do towarzystwa HKT nie należy. Widocznie zagrozili Niemcy gwałtem ciągłą radaków w szeregi polakozerców.

W Zakibowie pod Poznaniem odbyło się w niedzielę uroczyste zamknięcie pierwszej stałej polskiej kolonii wakacyjnej. Kolonia ta przyszła w tym roku do skutku i dała gościć 53 ubogim dzieciom z Poznania, które pozostawały pod nadzorem dwóch siostr Miłosierdzia. Kolonia mieści się w budynku byłej, a przez rząd skasowanej szkoły rolniczej polskiej.

Na dar jubileuszowy dla ks. dra Wawrzyniaka złożyły banki ludowe i kasy pożyczkowe, których jubilat jest patronem, dotąd przeszło 7.000 marek. **Wielkie niebezpieczeństwo** powodzi zagraża miastu Mohacz na Węgrzech. Dunaj wzbiera gwałtownie, deszcze leją od paru dni. Wielka liczba domów stoi pod wodą. Tamy ochronne przerwało w 30 miejscach; 600 robotników pracuje gorączkowo nad naprawą tychże i usunięciem grożącej katastrofy.

Mieszkańców ogarnęła panika, wiele osób opuszcza miasto i chłoni się w bezpieczne miejsca. **Węgierska loteria klasowa**, z dniem 1 maja b. r. zaprowadzona na Węgrzech, jest w Austrii zakazana tak, jak wszystkie klasowe loterie zagraniczne. Urządowa *Wiener Ztg.* ogłasza rozporządzenie ministerstwa finansów, które odnosi do patentu z dnia 13 marca 1813 r. zakaz ten przypomina. Kto zatem kupuje, sprzedaje, lub przesyła sobie losy zatrzymuje, popełnia wykroczenie i naraża się na karę. Podobnie też wolno pismom przyjmować anonsów o tej loterii.

Wybryki niemieckie. Nienawiść Niemców ku Słowianom rośnie i wybucha z dziką gwałtownością. W Cylei, w nocy na środę, zgraja germańska napadła na słoweński „Dom narodości”, wybiła szyby, zniszczyła lampy gazowe, uszkodziła rynnę i dekoracje. Policja zachowała się zupełnie obojętnie, rozmawiała z napastnikami, zamiast ich arestować. Jaka tam policja, świadczy fakt, że podczas ostatnich uroczystości słoweńskich aresztować musiano jednego policjanta za podburzanie ludności.

Zamordowanie Canovasa. *Intransigent* Rocheforta zamieścił portret mordercy Canovasa, Michała Angiolitto, rzekomo według momentalnego zdjęcia na miejscu czynu. Morderca jest mężczyzną pięknym i ma wygląd nader inteligentny. Posiada wyższe wykształcenie, władza prócz rodzinnego, językami francuskim, hiszpańskim, angielskim i niemieckim. Wiezień zachowuje się zupełnie spokojnie. Na twarzy i całym ciele ma liczne rany, zadane mu przez tłum podczas aresztowania. Rząd zamierza wydać nastawę przeciw anarchom, którzy obowiązują w całym kraju.

Karliści w Hiszpanii ruszają się. Jeden z przywódców oświadczył, że siły ich, gotowe do boju, liczą 6.000 ludzi i czekają hasła. Jednak ze względu na położenie kraju, a zwłaszcza powstania na Kubie, nie czynią obecnie żadnych kroków.

Powieść antysocjalistyczna. Wychodzący w Poznaniu *Goniec Wielkopolski* drukuje powieść p. t. „Fałszywe proroki czyli pogrom socjalistów we wsi Rozumowie”. Autorem jest p. Izidor Poche.

Kongres adwokatów w Brukseli rozpoczął obrady w pierwszych dniach b. m. Wszystkie narody są reprezentowane na zjeździe; adwokatów polską przedstawia Włodzimierz Spasowicz. Obrady toczą się nad kwestyą stowarzyszeń adwokatów, instytucji obrocy ubogich i nieletnich, egzaminów, dotyczących się powołania adwokackiego i międzynarodowych stosunków między palestrami (*Barreaux*) a obrodcami.

Przybyłych na zjazd adwokatów przyjęła Bruksela prawdziwie po królewsku: w południe wybrednym *lunch'em* w bibliotece pałacu sprawiedliwości, po południu przepyszny „pochoodem historycznym” z okazji dwusetnej rocznicy odbudowania tamtejszego ratusza i przyległego placu, którego kilkusetosobna kawałkowa z balkonu sławnego domu królewskiego (*Maison du Roi*) w całej pełni podziwiać mogli; wieczorem dano rant w „Hotel de Ville”.

Szczepienie dżumy. *Deutsche Medicinische Wochenschrift* zamieszcza sprawozdanie komisji niemieckiej z Bombaju, wydelegowanej dla studyowania dżumy. Sprawozdanie zajmuje się przeważnie kwestyą sztucznej ochrony przeciw dżumie i zastoso-

owaniu w celach ochronnych i leczniczych surowicy krwi, w której już zaszczytione. Do doświadczonych używano wyłącznie mały i do dwóch gatunków, szarego i brunatnego. Wrażliwość ich na zarażenie dżumy jest różna: gdy mała brunatna jest dosyć odporna, szara natomiast wykazuje wielką wrażliwość, tak, że podobnie jak szczur, zbliża się pod tym względem do człowieka. Zdołano też taką szarą małą uodpornić przez zaszczytowanie bakterii dżumy. Skutek nie następuje zaraz, lecz w pewien czas po zaszczytowaniu. Jak długo trwa uodpornienie, badacze nie zdołali stwierdzić, albowiem przeprowadzenie odpowiednich obserwacji wymaga kilkunastu miesięcy czasu. Działanie lecznicze surowicy anti-dżumowej na chore zwierzęta było bardzo wyrazne. Udało się przy pomocy surowicy uratować mały w dwaście godzin po zapadnięciu na chorobę, której byłby inakże już pewnością uległy.

Taniec Kneippa. Kneippa rośnie niepopomnie. Mamy już kawę Kneippa, płótno Kneippa itd., obecnie zaś pewien baletmistrz włoski wymyślił nowy taniec, któremu dał nazwę sławnego wodolarkarza. Tańczy się naturalnie bos.

Dowcip polityczny. Cesarz Wilhelm mianowany został admirałem rosyjskim. Prezydent Faure, gdy przybył do Petersburga, musi także otrzymać jakieś zaszczytne odznaczenie — więc jako był garbarz i handlarz skór, ma być mianowany „nadmorskim dostawcą dworu rosyjskiego”.

Rowery nie stanowią. Na wieść o kartelu amerykańskich fabrykantów rowerów i zamiarze ich eksportowania swych wyrobów do Europy, rozeszły się w Wiedniu pogłoski, że fabrykanci austriacy z obawy przed konkurencją zniżą ceny znacznie. Tak n. p. rower kosztujący dziś 170 złr., miałby kosztować 100 złr. Obecnie jedno z pism wiedeńskich, po zasięgnięciu informacji u źródła, zaprzecza temu. P. p. fabrykanci nie boją się konkurencji, przed którą broni ich cło ochronne, i cen zniżać nie myślą.

Odłot bocianów. Dziś rano około godziny 9 widziano w okolicach Krakowa nad Błoniąmi olbrzymie stado bocianów, ulatujących w kierunku południowym. Rolnicy wróżą z odlotu tych ptaków o wczesnej zimie.

Pajaki i telegraf. W naturze mało przyczyn wywołują częstokroć wielkie skutki. W Japonii, gdzie jest dużo pajaków, wre zacięta walka pomiędzy telegrafem a pajakami. Jak wiadomo, siatki pajęcze, zwłaszcza wilgotne, są doskonałymi przewodnikami elektryczności. Otóż olbrzymie pajaki japońskie, z upodobaniem osiedlają się na drutach i na słupach, łącząc z pomocą siatek druty z ziemią i odprowadzają elektryczność w niewłaściwym kierunku. Japonczycy walczą ze zwierzątkami za pomocą miotłów bambusowych, lecz mało to pomaga, i telegrafici są w ustawicznych kłopotach. — Łatwiej tedy wygrać wojnę z Chińczykami, niż z pajakami.

Wystawa filatelistyczna otwarta została w Londynie w obecności ks. Wali, ks. York i innych dygnitarzy. W trzech wielkich salach mieści się ogromne i ciekawe zbiory marek i wszelkich w zakres ten wchodzących przedmiotów, które na wypadek ognia zaasekurowane zostały na sumę 12 milionów złr. Za bogaty zbiór austriackich marek otrzymał złoty medal p. Ehrenbach z Wiednia.

Mianowania. Sąd krajowy wyższy w Krakowie

zamianował prowadzącego księgę gruntową przy sądzie powiatowym w Millówce, Józefa Kowalczyka, adwokatem kancelaryjnym przy sądzie obwodowym w Jasle.

Na rzecz krakowskiego Towarzystwa „Oświaty ludowej” wpłynęły w miesiącu czerwcu b. r. następujące wkładki: 100 złr. krak. Tow. Wzajemn. ubezpieczeń; 10 złr. Aug. Goryski z Moderska; 5 złr. ks. Jan Kalisiewicz, prob. z Chochołowa; 4 złr.: ks. Fr. Sochoiewicz z Kopeczynie, ks. T. Gliwa, proboszcz z Odrzykonia, Kółko rolnicze w Frydrychowicach, ks. J. Labaj, prob. z Krakowa, poseł dr. Bernadziński z Brzeska; 3 złr.: prof. dr. A. Obaliński z Krakowa, J. Jankowski z Krakowa, ks. A. Konopiński, proboszcz z Modlny, Amalia Renner z Krakowa; 2 złr.: ks. A. Brosz, prob. z Oczarnej Dunajca, Konst. Wiszniewski, apt. z Krakowa, ks. Płaziak z Mysienic, ks. Jan Koleński z Rymanowa, ks. J. Ruszel, prob. z Kobylan, ks. J. Sowiński z Ujanowic, ks. prałat Midowicz i ks. T. Płis z Krakowa, ks. J. Szura, prob. z Lubienki, ks. W. Mokrzycki, prob. z Tadanina, ks. A. Woźny z Dankowic, ks. M. Krzyśka, prob. z Wieprza, ks. A. Łętkowski, prob. z Krosienka nad Dunajcem, ks. B. Szafranin z Bieńkowskiej, St. Stankiewicz z Miżynia, ks. W. Zakrzewski z Koszaka, profesorowa A. Domańska z Krakowa, ks. St. Hadek prob. z Trzebnici, ks. W. Wankiewicz z Podmichala, dr. Br. Gubrynowicz ze Lwowa, J. S. Miodoński, prob. z Łodygowic, prof. R. Zawilński z Krakowa, ks. Fr. Liptak, eksp. ze Strysawy, ks. prałat Szware, prob. ze Zwierzynicy; po 1 złr.: ks. J. Wirmański, prob. z Barcie, Józefa Sokalska i Wanda Younga z Trzezienic, ks. M. Galski z Koz, ks. prof. dr. Fijałek ze Lwowa, ks. J. Skowron z Sambora, ks. A. Tomczykowski, eksp. z Jelenia, Hermina Weigel z Krakowa, ks. A. Klinczak, prob. z Frydrychowic, ks. A. Rychel z Ulanowa, J. Ruszel i Wal. Eljasz z Krakowa, ks. St. Rzepecki z Trzeźnia, K. Szurek, radca sądu wyż. z Krakowa, ks. T. Jarynkiewicz i ks. M. Kadziola z Krakowa, ks. J. Szuber, prob. z Baworowa, A. Kleczkowski z Krakowa, K. Wentz z Krakowa, ks. A. Pyrek z Barysza, J. Zagorski ze Swozowic, ks. J. Szewczyk, prob. z Trzeźnia, ks. T. Mernon z Hussakowa.

Przez p. Edm. Głowił Piotrowskiego złożyły po 1 złr.: G. Adam, H. Filochowski, A. Górniśiewicz, T. Zarembski, K. Zaleski, G. Schilling i A. Bocheński (1 złr. 50 ct.) z Krakowa.

Przez Wpiania Apolonie Larysz Niedzielską ze Siedziejowic złożyły: Fr. Paszkowski, prezes Rady pow. krak. 20 złr., Nep. Niemcewicz z Raski 40 złr., Olawia Turanowa z Gaika, Ewa Brzezinska z Łazan i Apolonie Larysz Niedzielska po 5 złr., Ad. Pindkova z Komornik 2 złr., Wanda Bakałowicz ze Sułowa i Włodzimierz Sułowski ze Siedziejowic po 1 złr. W Krakowie przyjmują wkładki księgarnia Spółki wydawn. i Księgarnia Gebethnera, nadto handel K. Zajączkowskiego (plac Maryacki 18). Ks. dr. Wądoły, skarbnik Tow. „Ośw. lud.”.

Repertuar teatru letniego w parku krak.

Piątek 13 sierpnia: „Dwanaście żon Jaffeta”, wodewil. Przedstawienie popularne po zniożonych cenach.

Sobota 14 sierpnia: „Zemsta nietoperza”, operetka w 3 aktach Straussa.

Niedziela 15 sierpnia: „Gasparone”, operetka w 3 aktach Millicera.

Poniedziałek 16 sierpnia: Teatr zamknięty.

Wtorek 17 sierpnia: „Biedny Jonatan”, operetka w 3 aktach Millicera.

Spóźnienia meteorologiczne (podług obserwatorium krak.).

	wczoraj g. 10 w. g.	dnia w. g. 6 rano g.	dnia 2 pop.
Ośmienie powietrza (śred. do 0)	746.1 mm	745.1 mm	743.0 mm
Temperatura w stopniach Celsjusza	+17.2	+13.6	+26.0
Kierunek i moc wiatru (0 — cisza, 10 burza)	NW 1	NW 1	ESE 1
Wilgotność względna (w ośmieniach)	82%	92%	52%
Stan nieba	0	0	0
0 pog., 10 sup. pochm.	0	0	0

Telegramy „Nowej Reformy”

(Telegramy własne „N. Reformy”).

Konstantynopol, 12 sierpnia. Stwierdzono, celem sprostanowania sprzecznych wiadomości, iż ustanowiono już sąd wojenny, który rozpatrzy sprawę aresztowanych w zeszłym roku za machinacje młodotureckie kadetów marynarki, uczniów akademii wojskowej i akademii marynarki, oraz szkoły medycznej. Z 94 oskarżonych ma być 30 wypuszczonych na wolność, albowiem nie zdołano dowieść im winy. Z pozostałych 64 skazano 14 na śmierć. Kara ta będzie jednakże prawdopodobnie zamieniona na karę kilkunastoletniego więzienia lub banicję. Wiadomości, jakoby minister wojny nie chciał potwierdzić wyroków, jest nieprawdziwa, gdyż potwierdzenie to zależy wyłącznie od sultana.

Salonika, 12 sierpnia. W ostatnich dwóch tygodniach wysłano przez Mitrovicę na granicę macedońsko-bułgarską cztery bataliony nizamów, dwa bataliony rezerw i wielką ilość amunicji.

Komisarze turecy, który powierzone śledztwo w sprawie ostatnich zajęć na granicy serbskiej, zażądali zniesienia czterech funkcjonalistów, którzy zaniechali zaprowadzenia koniecznych środków, celem przeszkolenia konfliktu tego rodzaju.

(Telegramy Biura Korespondencyjnego).

Gmunden, 12 sierpnia. Cesarz udzielił dla dotkniętych powodzią mieszkańców tutejszego miasta kwotę 1000 złr.

Zurych, 12 sierpnia. Wczoraj odbyło się ostatnie posiedzenie kongresu matematyków. Biuro kongresu zurychskiego wybrało stałym komitecie. Przyszły kongres odbędzie się w roku 1900 w Paryżu.

Londyn, 12 sierpnia. Właściciele fabryk maszyn w Oldham postanowili wypowiedzieć pracę 20.000 robotnikom, a pracodawcy w Sheffield wypowiedzieli pracę 2000 robotników.

Londyn, 12 sierpnia. *Times* donosi z Simli: Straty muzułmanów w utarcze, jaka odbyła się w poniedziałek, wynoszą 300 zabitych i kilkunast w rannych. Żołęga fortu Peszawur, na który napadnięto, otrzymała posiłki.

Petersburg, 12 sierpnia. *Nowoje Wremia* donosi z Wiazmy, w guberni Smoleńskiej: Onegdaj wybuchł tutaj w trzech miejscach pożar, który zniszczył 126 domów. Wcześniej wybuchł pożar jeszcze w czwartym miejscu. Mieszkańcy są bardzo wzburzeni i przypuszczają, iż ogień został podłożony. Szkody są bardzo znaczne. Gubernator przybył z Smoleńska do Wiazmy.

Cesarz Wilhelm w Petersburgu.

Londyn, 12 sierpnia. *Times* pisze: Wymienione w Peterhofie serdeczne wyrazy obopólnego szacunku są więcej, niż naturalnym skutkiem istniejącego oddawna i zabezpieczonego położenia, wywołują one bowiem wątpliwą dotąd sytuację.

Petersburg, 12 sierpnia. Podczas onegdajszego obiadu galowego w pałacu w Peterhofie mieli obaj monarchowie na sobie mundury admirałskie obopólnych flot. Na obiad ten zaproszono około 60 niemieckich i 30 rosyjskich oficerów marynarki; między innymi był obecny ks. Henryk pruski, kanclerz ks. Hohentlohe, sekretarz stanu Bülow i kilku ministrów rosyjskich.

Car wniósł następujący toast w języku niemieckim:

„Cieszę się bardzo, iż następcza mi się sposobność ugoszczenia oficerów floty niemieckiej, do której mam zaszczyt należeć, i wychylać kielich na pomyślność i rozwój pięknej floty niemieckiej!”

Cesarz Wilhelm odpowiedział: „W imieniu mej floty wypowiadam waszej cesarskiej mości głęboko odczuwam dzięki. Pięć za pomyślność i rozwój pięknej i chwałę okrytej floty waszej cesarskiej mości, której mam zaszczyt być teraz admirałem!”

Petersburg, 12 sierpnia. Pomochnik zarządzającego Bankiem szlacheckim, rzeczywisty radca stanu, Arseniew, ukazem carskim mianowany został na prezesa dyrekcji głównej Towarzystwa kredytowego ziemskiego w Królestwie Polskiem.

Birż. Wied. zamieszczają artykuł w obronie projektu zaprowadzenia samorządu miejskiego w Królestwie Polskiem.

Peterhof, 12-go sierpnia. Onegdaj nadciągali już w pierwszych godzinach popołudniowych setki tysięcy osób. Gdy z nastaniem zmroku oświetlono fronty pałaców, wszystkie drogi w ogrodach były przepełnione publicznością. Najokazalej przedstawiał się pałac *Mon plaisir*, gdzie po obiedzie galowym miały obie pary cesarskie wypić herbatę. — Po godzinie dziesiątej odbyli monarchowie przejażdżkę po świetnie oświetlonym parku, witaną z entuzjazmem. O godzinie 11 powrócili do pałacu.

Niemiecka para cesarska odjechała wczoraj po południu z powrotem do domu.

Kronstadt, 12 sierpnia. Wczoraj około godziny pierwszej po południu przybyły tutaj obie pary cesarskie na pokładzie okrętu „König Wilhelm”, gdzie zjadły śniadanie u ks. Henryka pruskiego. Po serdecznym pozegnaniu się z ks. Henrykiem udały się obie pary cesarskie na pokład jachtu „Hohenzollern”. Przed opuszczeniem okrętu „König Wilhelm” pożegnali się monarchowie w serdeczny sposób na pokładzie, ściskając się i całując; to samo uczyniły obie cesarzowe. Na pokładzie statku „Hohenzollern” powtórzyło się to samo. Ogromne tłumy publiczności urządziły wszędzie entuzjastyczne owacje.

Petersburg, 12 sierpnia. Onegdaj odbyło się u wiceadmirała Tyrtowa w Kronstadtzie na cześć niemieckich oficerów marynarki wielkie przyjęcie.

Zamordowanie Canovasa.

Madryt, 12 sierpnia. Wdowa po zamordowanym prezydencie ministrów Canovasie, sprzeciwiła się wystawieniu zwłok swego męża na widok publiczny.

Madryt, 12 sierpnia. Rząd postanowił udzielić wdowie po Canovasie tytuł księżnej i wyznaczyć pensję w wysokości 30.000 pesetów.

Madryt, 12 sierpnia. Morderca Canovasa zostanie prawdopodobnie w sobotę powieszony.

Madryt, 12 sierpnia. Trumna ze zwłokami Canovasa przybyła tutaj wczoraj rano o godzinie 6 minut 55. Na dworcu byli obecni reprezentanci rządu, wiele deputatów i liczne osobistości polityczne. Przed dworem zgromadziły się ogromne tłumy publiczności. Trumnę odstawił eskorta wojskowa do domu Canovasa, gdzie urządzono pokój żałobny. Do południa odprawiano tam msze św., a następnie przypuszczono publiczność.

Mordercę prezydenta ministrów odstawiono do Vergary.

Haga, 12 sierpnia. Wczorajszej nocy aresztowano 15 osób, które zgromadziły się przed budynkiem poselstwa hiszpańskiego i wydawały okrzyki na cześć anarchizmu.

Rokowania pokojowe.

Paryż, 12 sierpnia. Zyczenie gabinetu ateńskiego, aby zamiast międzynarodowej komisji kontrolnej dla finansów greckich, ustanowić komisję z charakterem prywatnym, nie będzie prawdopodobnie uwzględnione. Niemcy obstawiały od początku za ustanowieniem urzędowej komisji międzynarodowej, która także przejęła gwarantując zapłaty Turcji odszkodowania wojennego, a inne mocarstwa przyjęły projekt niemiecki z ogólnych powodów politycznych. Żądania, jakie gabinet ateński wyraził w ostatniej nocy, odrzucą zapewne wszystkie mocarstwa.

Konstantynopol, 12 sierpnia. Minister spraw zagranicznych przedłożył na onegdajszym posiedzeniu komisji pokojowej w Tophane projekt kompromisu do co sposobu wycofania wojsk z Tessalii. Ambasadorowie zdali o tem sprawę swym rządów. Przyszłe posiedzenie w Tophane odbędzie się w czwartek lub sobotę.

Ks. Ferdynand w Konstantynopolu.

Konstantynopol, 12 sierpnia. Dziennik *İkdam* pisze:

Pogłoski, jakoby ks. Ferdynand bułgarski przybył do Konstantynopola w politycznych sprawach, są fałszywe. Ks. Ferdynand zjechał sobie już w Rzymie wyrazić sultanowi swą uległość. Nie można się dziwić, że o sobiowości, stojącej pod naczelną władzą otomańską, odwiedzają czasami Konstantynopol, jak to czyni obecnie ks. Ferdynand, celem zdania sprawy o zarządzie Bułgarii i wilajetu Rumelii wschodniej.

Konstantynopol, 12 sierpnia. Sultán obdarzył ks. Ferdynanda bułgarskiego kosztownym pierścieniem, zegarkiem i łańcuszkiem. Stoiliw otrzymał brylanty do orderu Iftihair, minister wojny Iwanow i agent dyplomatyczny Markow wielkie wstęgi orderu Osmana. Patryarcha

ekumeniczny wysłał deputację do Hdzikiosku na powitanie ks. Ferdynanda.

Konstantynopol, 12 sierpnia. Ks. Ferdynand odbył wczoraj dwie dłuższe narady z sultanem, podczas drugiej obecnym był Stoiliw; odjechał wczoraj wieczorem o 9 godzinie na jachcie cesarskiej „Osmanie”.

Kursa telegr. na giełdzie wiedeńskiej i berlińskiej.

	Kurs w wal. aust.	
	złr.	ct.
Wiedeń, dnia 11 sierpnia 1897.		
Zjednoczony dług w papierach	102	35
Zjednoczony dług w srebrze	102	35
Austriacka renta złota	123	75
4% austriacka renta (marcowa)	101	55
4% węgierska renta złota	122	55
4% węgierska renta koron.	100	15
Akcyje banku austro-węgierskiego	954	—
Akcyje kredytowe	367	50
Londyn	119	55
Banknoty banku niem. za 100 m.	58	70
30 marek	11	74
30-frankówki za sztukę	9	52
Banknoty włoskie	45	25
Dukaty austriackie	5	65

Wiedeń, 12 sierpnia. Ruble 127-12. Cena nfty 17-—. Spirytus gotowy 17-20. Złoto na wiosnę 8-60. Pszenica na wiosnę 11-34. Owies na wiosnę 6-44.

Wiedeń, 12 sierpnia. 4% oblig. poz. krajow. z 1891 —; 4% oblig. poz. krajow. z 1883 98-; 4% galic. fund. propinacynowego 97-65; 4% listy banku krajowego 97-50;

